

КОПІЯ

КИЇВСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

Справа 2а-17669/11/2670

ОКРЕМА УХВАЛА

16 травня 2012 року

м. Київ

Київський апеляційний адміністративний суд у складі
Головуючого судді Денісова А.О.
Суддів Гром Л.М.
Кучми А.Ю.
при секретарі Падюковій Ю.В.

розглянувши у відкритому судовому засіданні апеляційну скаргу Харківського міського комітету ветеранів Чорнобиля на постанову окружного адміністративного суду м. Києва у справі за позовом Київської міської державної адміністрації до Громадського об'єднання інвалідів «Союз Чорнобиль України», Київської міської організації політичної партії ВО «Батьківщина», Громадського руху «Спільна справа», Громадського об'єднання інвалідів праці, потерпілих та сімей робітників, загиблих на виробництві Дніпропетровської області «Мир», Громадського об'єднання «Воїни - інваліди Чорнобиля», Харківської обласної організації «ВООИ Чернобыля единство», Харківського міського комітету ветеранів Чорнобиля, народного депутата України О. В. Ляшка та інших суб'єктів, які реалізують право на мирні зібрання, третя особа ГУ МВС України в м. Києві про обмеження реалізації права на мирні зібрання,

ВСТАНОВИВ:

В період з 21 по 28 листопада до Київської міської державної адміністрації надійшли повідомлення ГО інвалідів «Союз Чорнобиль України» від 21.11.2011 року про пікетування Кабінету Міністрів України 29.11.2011 року; Київської міської організації політичної партії ВО «Батьківщина» від 28.11.2011 року про проведення 29.11.2011 року в м. Києві на вул. Грушевського, 12/2, та в Маріїнському парку безстрокової акції протесту із встановленням подіуму, використанням звукопідсилювальної апаратури, з організацією роботи громадських приймалень народних депутатів України фракції «БЮТ - Батьківщина»; народного депутата України Ляшка від 28.11.2011 року про проведення 29.11.2011 року відкритого прийому громадян України «чорнобильців», «афганців», учасників війни, дітей війни, військовослужбовців, працівників МВС і СБУ, працівників освіти і охорони здоров'я в м. Києві по вул. Грушевського поруч з будівлями Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України, а також по вул. Лютеранській поруч з будівлею Адміністрації Президента України; Громадського руху «Спільна справа» від 28.11.2011 року про проведення 29.11.2011 року в м. Києві, по вулицях Грушевського, 5 і 12/2, та Банковій, 11, акції протесту; ГО інвалідів праці, потерпілих та сімей робітників, загиблих на виробництві Дніпропетровської області «Мир» від 25.11.2011 року про проведення з 28.11.2011 року мирної безстрокової акції в м. Києві біля будинку Кабінету Міністрів України, а з 30.11.2011 року біля палацу Президента України; ГО «Воїни-інваліди Чорнобиля», Харківської обласної організації «ВООИ Чернобыля единство» та Харківського міського комітету ветеранів Чорнобиля від 29.11.2011 року про проведення з 29.11.2011 року пікетування в місті Києві, вул. Грушевського, 12/2, Кабінету Міністрів України, та можливе пікетування Верховної Ради України і Адміністрації Президента України.

29.11.2011 року КМДА звернулася до окружного адміністративного суду м. Києва з позовом про обмеження з 29.11.2011 року на вулицях Грушевського і Банковій та в

Маринському парку м. Києва мирних зібрань як вказаним вище особами, так і іншим суб'єктам, які реалізують право на мирні зібрання. На обґрунтування своїх вимог КМДА посилалася, зокрема, на рішення Київської міської ради від 24.06.1999 року № 418, яким затверджений Порядок організації та проведення в м. Києві недержавних масових заходів політичного, релігійного, культурно-просвітницького, спортивного видовищного та іншого характеру, відповідно до якого письмове повідомлення організаторами мирних зібрань подається не пізніше ніж за 10 днів до їх проведення (далі – Порядок).

Постановою окружного адміністративного суду м. Києва від 29.11.2011 року позов задоволений. Своє рішення суд мотивував тим, що спірні правовідносини підлягають вирішенню відповідно до указу Президії Верховної Ради СРСР «Про порядок організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій в СРСР» від 28 липня 1988 року № 9306-XI. На порушення даного указу про намір повести мирну демонстрацію відповідачі повідомили КМДА менш ніж за 10 днів.

На вказану постанову Харківський міський комітет ветеранів Чорнобиля подав апеляційну скаргу, в якій просив її скасувати та ухвалити нову про відмову в задоволенні позову, оскільки судові рішення ухвалені з порушенням ст.39 Конституції України.

Постановою Київського апеляційного адміністративного суду від 16.05.2012 року апеляційна скарга задоволена. Рішення суду першої інстанції скасовано з ухвалення нового про відмову в задоволенні позову. Постановляючи таке рішення, колегія суддів виходила з наступного.

Постановою Верховної Ради України від 12.09.21991 року N 1545-XII «Про порядок тимчасової дії на території України окремих законодавчих актів Союзу РСР» встановлено, що до прийняття відповідних актів законодавства України на території республіки застосовуються акти законодавства Союзу РСР з питань, які не врегульовані законодавством України, за умови, що вони не суперечать Конституції і законом України.

Відповідно до наведеного указу заява про проведення зборів, мітингу, вуличного походу або демонстрації подається в письмовій формі не пізніш як за десять днів до намічуваної дати їх проведення. При проведенні вказаних заходів уповноважені (організатори), а також інші учасники зобов'язані додержуватись радянських законів. Виконавчий комітет ради народних депутатів забороняє такі заходи, якщо мета їх проведення суперечить Конституції СРСР, конституціям союзних і автономних республік або загрожує громадському порядку і безпеці громадян.

Даний указ суперечить Конституції України, оскільки він встановлює дозвільний характер на мирні зібрання, а ст.39 Конституції України – повідомний. Згідно Указу про такі зібрання має бути повідомлено не пізніш як за десять днів до намічуваної дати їх проведення, а згідно ст.39 Конституції України - завчасно. Мирне зібрання відповідно до Указу може бути заборонене виконавчим комітетом ради народних депутатів, а за Конституцією України – обмеження може бути встановлене лише судом. Указ дозволяє проведення мирних зібрань лише з метою, що не суперечить Конституції СРСР та при додержанні радянських законів, а згідно постанови Верховної Ради України від 12.09.21991 року N 1545-XII «Про порядок тимчасової дії на території України окремих законодавчих актів Союзу РСР», застосування актів законодавства Союзу РСР дозволяється, якщо вони не суперечать Конституції і законам України.

Згідно ст.8 Конституції в Україні визнається і діє принцип верховенства права, відповідно до якого Конституція України має найвищу юридичну силу. **Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.** Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується.

Відповідно до ст.39 Конституції України громадяни мають право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування. Обмеження щодо реалізації цього права може встановлюватися судом відповідно до закону і лише в

інтересах національної безпеки та громадського порядку - з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

В своєму рішенні від 19.05.2001 № 4рп/2001 у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положення ч.1 ст.39 Конституції України про завчасне сповіщення органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування про проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій (справа щодо завчасного сповіщення про масові зібрання) Конституційний суд України зазначив, що право громадян збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, закріплене в ст.39 Конституції України, є їх невідчужуваним і непорушним правом, гарантованим Основним Законом України. Організатори таких мирних зібрань мають сповістити відповідні органи про проведення заходів **заздалегідь**, тобто у прийнятні строки, що передують даті їх проведення. Ці строки не повинні обмежувати передбачене ст.39 Конституції України право громадян, а мають служити його гарантією і водночас надавати можливість відповідним органам вжити заходів щодо безперешкодного проведення громадянами зборів, мітингів, походів і демонстрацій, забезпечення громадського порядку, прав і свобод інших людей. Проводити збори, мітинги, походи і демонстрації громадяни можуть за умови обов'язкового завчасного сповіщення про це органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування.

У зв'язку з викладеним колегія суддів звертає увагу, що Конституційний Суд України при вирішенні конституційного подання Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положення ч.1 ст.39 Конституції України про завчасне сповіщення органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування про проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій жодного разу не послався на указ Президії Верховної Ради СРСР від 28.07.1988 року № 9306-ХІ як на нормативний акт, що підлягає застосуванню в Україні до даних правовідносин.

З огляду на наведене колегія суддів вважає за необхідне звернути увагу на рішення Європейського суду у справі «Букта та інші проти Угорщини», яким суд, встановивши порушення ст.11 Європейської Конвенції з прав людини, зазначив, що «... у випадку, коли демонстранти не приймають участі у актах насильства, для органів влади дуже важливо показати певну міру терпимості до мирних зібрань для того, щоб право на мирні зібрання, передбачене ст.11 Конвенції, не було позбавлене його сутності».

На підставі наведеного та, приймаючи до ваги, що наведений вище Порядок не відповідає Конституції України, керуючись ст.ст.166, 208 КАСУ, суд

УХВАЛИВ:

Про наведене довести до відома Київської міської ради для приведення у відповідність до ст.39 Конституції України Порядку організації та проведення в м. Києві недержавних масових заходів політичного, релігійного, культурно-просвітницького, спортивного видовищного та іншого характеру, прийнятого рішенням Київської міської ради від 24.06.1999 року № 317/418.

Про прийняте рішення повідомити суду не пізніше одного місяця після надходження окремої ухвали

Ухвала набирає чинності з моменту проголошення, але може бути оскаржена до Вищого адміністративного суду України в порядку і строки, визначені ст.212 КАСУ.

Головуючий суддя:

Судді: *Михайленко*

Згідно з
оригіналом

